Joan B. Casas

Exdegà del Col·legi d'Economistes de Catalunya

Una dècada perduda?



Les tensions generades entre Catalunya i l'Estat espanyol des de la sentència de l'Estatut i el fracàs posterior d'arribar a un acord fiscal han condicionat fortament les seves les relacions polítiques. Mediàticament aquest període convuls s'ha circumscrit a l'última dècada i a Catalunya, on la inestabilitat provocada pel conflicte hauria comportat no poder aprofitar aquests anys, és a dir, hauria estat una dècada perduda. Admetent que tota inestabilitat té efectes, ¿és assumible, aquesta afirmació, o, almenys, ho és només per Catalunya?

Excloent per raons òbvies l'any 2020 per l'efecte devastador de la pandèmia, quina és la informació que ens subministra l'anàlisi econòmica del període 2010-2019? Iniciant amb l'indicador socialment més dolorós, l'any 2010, en plena Gran Recessió, la taxa d'atur, segons l'EPA, presentava uns impactants nivells de desocupació, 17,98% a Catalunya i 20,33% al conjunt de l'Estat. L'any 2019 l'economia catalana havia ampliat la diferència i situava la seva taxa d'atur en un 10,5% per acostar-se, per tant, a la dels anys de la febre immobiliària, i 3,75 punts inferior a l'espanyola, d'un 13,78%.

El dèficit fiscal s'ha mantingut durant tot el període i s'ha ajustat al cicle econòmic i a la duresa de la crisi, però mantenint sempre una aportació neta als pressupostos generals de l'Estat. El deute públic de l'Estat equivalia l'any 2010 a un 60,5% del PIB i representava per a cada ciutadà de l'Estat 13.913 euros, xifres que el 2019 s'havien col·locat a un 95,5% i 25.117 euros, respectivament. La persistència del dèficit fiscal permet afirmar que els recursos provinents de l'increment del deute no han revertit ni han estat generats a Catalunya. L'evolució del PIB ens diu que el de Catalunya s'ha incrementat més que el de la resta de l'Estat (17,4%, davant un 15,7%), un fet que ha provocat que la participació de l'economia catalana sigui més alta que al principi del període (19,02% davant un 18,8%). Més representativa és, de tota manera, la resposta a la forta crisi del 2008. La important caiguda del consum intern només podia contrarestar-se amb una obertura als mercats exteriors. La condició de principal economia exportadora de l'Estat (25% del total) s'ha consolidat durant aquests anys, fins al punt de que l'exportació del 2019 representa a Catalunya un 31,2% del seu PIB, 7 punts més que més que l'any 2010, mentre que a la resta de l'Estat és d'un 21,5%, amb un increment (5,7%) inferior. Aquestes dades no poden amagar les limitacions de l'economia catalana, com ara la recerca insuficient, la baixa productivitat d'alguns sectors o la reduïda inversió pública de l'Estat. Tampoc es pot ignorar la inestabilitat que pot provocar la tensió política, però és evident que el concepte de dècada perduda hauria d'estendre's, segurament amb més contundència, al conjunt de l'Estat i a la seva incapacitat per canalitzar el conflicte polític o d'assumir les reformes que la seva economia necessita, si no és que efectivament es confon Madrid amb l'Estat. |

Contribució

El dèficit fiscal s'ha mantingut durant tot aquest període i s'ha ajustat a la crisi, però mantenint sempre una aportació neta